

Poslovno poročilo za I. 2016

I. Osnovna predstavitev in usmeritve zavoda

Lutkovno gledališče Ljubljana je osrednje slovensko lutkovno gledališče, ki izvaja lutkovne in dramske predstave za otroke, mladino in odrasle. Pretežna usmeritev javnega zavoda so mlade publike.

Javni zavod je bil ustanovljen l. 1948, delo gledališča pa temelji na stoletni tradiciji slovenskega lutkarstva.

Gledališče deluje na šestih prizoriščih, na sezono oz. leto pripravi do 10 novih predstav, letno odigra preko 700 predstav, gostuje v Sloveniji in tujini.

Organizira 2 festivala, ki se odvijata vsaki dve leti (vsako leto eden).

Izvaja programe kulturnega izobraževanja za otroke in mladino.

Eden ključnih ciljev LGL je spodbuditi interes različnih ciljnih skupin za lutkovno umetnost in afirmacija lutkarstva v okviru uprizoritvenih umetnosti in kulture nasploh.

Med pomembne naloge LGL sodi tudi kulturna vzgoja občinstva, v okviru katere med posebne poudarke sodi afirmacija lutk in gledališča med najstniško publiko.

Na podlagi navedenih aktivnosti se mora Lutkovno gledališče Ljubljana uveljaviti in utrditi svoje mesto kot osrednja slovenska referenčna ustanova za področje uprizoritvenih umetnosti za otroke in mlade, s tem pa tudi ena najpomembnejših za področje kulturne vzgoje. Na področju lutkarstva mora utrjevati osrednje mesto v Sloveniji in širši regiji z aktivno vlogo v strokovnih in stanovskih pobudah, projektih mreženja in izmenjav, s krepitvijo standardov kakovosti in z okrepljeno afirmacijo mednarodnega festivala Lutke.

II. Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje javnega zavoda

Delovanje LGL bistveno opredeljujejo naslednje pravne podlage:

- Sklep o ustanovitvi javnega zavoda Lutkovno gledališče Ljubljana Ur. l. RS, št. 116/2008 (spremembe Ur. l. RS št. 8/2010, 55/2012, 24/2015 in 64/16),
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK) Ur. l. RS, št. 96/2002, (spremembe Ur. l. RS, št. 123/2006-ZFO-1, 7/2007 Odl.US: U-I-35/04-11, 53/2007, 65/2007 Odl.US: U-I-276/05-11, 77/2007-UPB1, 56/2008, 94/2009 Odl.US: U-I-278/07-17, 4/2010, 20/2011, 100/2011, 111/2013, 68/16),

po vsebinski plati pa strateški dokumenti:

- Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2014-2017 (ReNPK14-17; Ur. l. RS 99/2013),
- Strategija razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana 2016–2019 in
- Strategija Lutkovnega gledališča Ljubljana za obdobje 2016-2020.

Poleg naštetega opredeljuje delovanje LGL še vsa zakonodaja, ki ureja javni sektor in delovanje javnih zavodov in interni organizacijski akti.

*Kraljestvo
domišljije*

III. Dolgoročni cilji

Dolgoročni cilji zavoda so skladni z usmeritvami dokumentov lokalne in nacionalne kulturne politike, zapisani so v dokumentu Strategija Lutkovnega gledališča Ljubljana 2016-2020 in so bili skladno s krovno zakonodajo, ki ureja področja kulture sprejeti v pričetku l. 2016.

Poglavitni poslovni cilji zavoda so dostopnost, homogenost delovanja zavoda, utrditev pomena LGL kot osrednje lutkovne ustanove in centra za uprizoritvene umetnosti za otroško in mladinsko publiko, razvoj projektov neformalnega izobraževanja in kulturne vzgoje ter sodelovanje s sorodnimi akterji. Ob tem se zavod zavezuje povečati obseg lastnih prihodkov in sofinanciranja s strani EU.

IV. Letni izvedbeni cilji

Letni izvedbeni cilji so bili potrjeni s strani sveta zavoda in se ustrezno prekrivajo tudi z projekcijo, ki jo vodstvu nalaga zavodska strategija. Ciljne vrednosti na kazalcih so bile glede na dosežke prejšnjih let nastavljene realno, a še vedno dovolj ambiciozno.

Oba analizi ključnih kazalnikov (spodnja tabela) lahko ugotovimo, da s strategijo zastavljeno krčenje obsega premier teče skladno z zastavljenimi cilji in proži pričakovane posredne cilje (dvig števila ponovitev, gostovanj in obiska). Realizacija na posamičnih kazalcih nekoliko zaostaja z načrtovanimi vrednostmi, a praktično na vseh kazalcih presega realizacijo iz l. 2015. V Lutkovnem gledališču Ljubljana smo zaslužni tudi za del kulturniške statistike, ki sodi v poročilo drugega zavoda (Ljubljanski grad) – v prvem polnem letu delovanja je Lutkovni muzej obiskalo 49.588 obiskovalcev (2015 v slabih 7 mesecih 24.231).

Realizacija na kazalcu števila premier odstopa (pozitivno) ker smo morali osvežiti Klemenčičevega Fausta – z mlajšo ekipo in takšna rekonstrukcija predstave sodi v premierski sklop.

Kazalniki realizacije za l. 2016

Kazalci:	2015	Načrt	Realizacija
število premier:	15	11	12
število naslovov iz prejšnjih let:	40	35	33
število vseh predstav (premier in ponovitev):	724	790	824
število vseh obiskovalcev:	114.843	140.000	127.726
število prodanih vstopnic:	94.343	100.000	99.480
število gostovanj po Sloveniji in v zamejstvu:	62	135	84
število mednarodnih gostovanj:	10	20	16

*Kraljestvo
domišljije*

V. Realizacija programa

Premiere

Anja Štefan

Gugalnica za vse

Režiserka: Ajda Valcl

Avtorici dramatisacije: Anja Štefan, Simona Hamer

Avtorica likovne podobe: Jasna Vastl

Dramaturginja: Simona Hamer

Avtor glasbe: Saša Lušič

Oblikovalec svetlobe: Igor Remeta

Lektorica: Metka Damjan

Asistent režiserke: Sebastjan Starič

Asistentka režiserke (študijsko): Sara Lucu

Svetovalec: Brane Vižintin

Igrajo: Iztok Lužar, Miha Arh, Polonca Kores, Ana Hribar, Sebastjan Starič k. g.

Lutkovna predstava, 3 +

Veliki oder LGL,

Sezona 2015/16

Premiera 18. februarja 2016

Št. ponovitev: 16

Gugalnica za vse je odrska adaptacija živalske pravljice priljubljene pisateljice, pravljicarke in pesnice Anje Štefan. Pravljica o nujnosti sprejemanja drugačnosti, medsebojni pomoči in solidarnosti je najprej zaživela med knjižnimi platnicami v zbirki *Gugalnica za vse*, ki je leta 2014 prejela priznanje zlata hruška in nominacijo za nagrado večernica.

Glavni junak zgodbe je Zajček, ki si s trdim delom prisluži denar, kupi vrv in naredi gugalnico. Ta postane v gozdu največja zanimivost. Vse živali, ki pridejo mimo, bi se rade gugale na njej. "Lahko," odgovarja zajček, "a kdor se hoče gugati, naj najprej potiska." In tako se izmenično gugajo in potiskajo polh, zajec, jazbec in mravljica. No, mravljici ni treba potiskati, se strinjajo živali, ker je za to premajhna. Veselo je na gugalnici in pod njo ... dokler se iz gozda ne prismuka lisica. Prav nič ji ni do potiskanja, kar takoj se usede na gugalnico in se hoče gugati. Za njo iz gozda prilomasti še volk. Tudi njemu se zdi, da zanj pravilo o potiskanju ne velja. Zajcu, polhu, jazbecu in mravljici ni prav, a kako naj spravijo volka z gugalnice? Za koga bo na koncu gugalnica?

Predstavo je režirala Ajda Valcl. Jasna Vastl, avtorica likovne podobe predstave, je gozd abstrahirala in s tem ponudila različne možnosti animacije. Namizne mimične lutke, ki asociirajo na otrokom tako ljube plišaste igrače, se razlikujejo na vizualni ravni in po načinu animacije; zvito Lisico je na primer mogoče animirati tudi na telesu. Temeljni uprizoritveni fokus predstavljajo gugalnica in različni načini guganja. Ti so odvisni od karakternih in fizičnih posebnosti likov ter tako še dodatno podkrepijo osnovno dramaturško gonilo predstave – neskončno veselje guganja ter napor (in dolgčas) potiskanja.

<https://vimeo.com/155833660>

*Kraljestvo
domišljije*

Societas/Chiara Guidi
Japonske pravljice

Režiserka, kostumografka in scenografka: Chiara Guidi
 Avtorji in izvajalci glasbe: Giuseppe Ielasi, Enrico Malatesta, Natàn Santiago
 Oblikovalec svetlobe: Giovanni Marocco
 Scenograf: Vito Matera
 Prevajalka: Veronika Simoniti
 Lektorica: Irena Androjna Mencinger
 Asistentka režiserke: Sonja Kononenko
 Igrajo: Nina Skrbinšek, Nina Ivanič, Patrizia Jurinčič k. g., Nataša Keser k. g., Tjaša Koprivec k. g., Saša Pavlin Stošič k. g.
 Sodelavca pri animaciji: Niko Štabuc, Marco Dura

Dramska predstava 6 +
 Oder pod zvezdami LGL
 premiera: 14. marec 2016
 Sezona 2015/16
 Produkcija Lutkovno gledališče Ljubljana v sodelovanju s Societas/Chiara Guidi (Italija)
 Št. ponovitev: 13

Japonske pravljice so projekt, ki je bil inovativen tako za same ustvarjalce kot tudi za gledalce. V razmeroma kratkem procesu (trajal je 14 dni) je italijanska režiserka Chiara Guidi, ena od soustanoviteljic slovite ideološke in subverzivne italijanske skupine Societas Raffaello Sanzio, skupaj s šestimi igralkami (dvema članicama ansambla LGL in štirimi gostujočimi igralkami) ustvarila nekonvencionalen gledališki dogodek, ki je nastal pod vplivom gledališko-pedagoške metode imenovane »metodo errante« oziroma »metoda potepanja«. Metoda, ki jo je režiserka zasnovala v 90-ih letih, zahteva angažiranega gledalca (otroka) in ne ponuja končnega cilja ali odgovorov, temveč jih spodbuja, da si skozi predstavo zastavljajo vedno nova vprašanja in poskušajo ozreti znane stvari iz novih zornih kotov. V *Japonskih pravljičah* otroci namesto v gledališko dvorano vstopijo v japonski paviljon, kjer ob prebiranju fižola prisluhnejo japonskim pripovedkam, ki sledijo zen filozofiji in iščejo ključ predstave – kakšna je v resnici praznina –, ki je hkrati tudi skupni imenovalec vseh pravljič. Na oknih paviljona se pojavljajo senčne podobe, ki se skupaj z igro luči in tankočutno zvočno podobo poigravajo z gledalčevim zaznavanjem, z njihovim povezovanjem zvoka s sliko, z lovljenjem hipnih prizorov in jih tako spodbujajo k soustvarjanju domišljjskih podob.

Aktivnosti ob predstavi:

V sklopu festivala Zlata paličica je Chiara Guidi v Cankarjevem domu predstavljala svoje preteklo delo in gledališko-pedagoško metodo – »metodo errante«.

Medijske objave:

<http://www.delo.si/kultura/oder/ocenjujemo-japonske-pravljice.html>

<http://www.rtvsllo.si/kultura/oder/japonske-pravljice-ki-poskrbijo-za-drugacno-gledalisko-izkusnjo/388177>

<http://koridor-ku.si/recenzije/chiara-guidi-japonske-pravljice/>

<https://www.dnevnik.si/1042731746/kultura/oder/portret-gledaliske-ustvarjalke-chiare-guidi>

Trailer predstave:

<https://vimeo.com/158904989>

*Kraljestvo
domišljije*

Jiří Havelka, Marek Zákostelecký, Tomsa Legierski

MISIJA X

Režiser: Jiří Havelka

Avtor likovne zasnove: Marek Zákostelecký

Asistent režiserja in svetovalec za odrski gib: Tomsa Legierski

Avtor glasbe: Milko Lazar

Oblikovalec svetlobe: Jiří Havelka

Igrajo: Martina Maurič Lazar, Gašper Malnar, Jure Lajovic / Iztok Lužar

Lutkovna znanstvena fantastika, 6 +

Šentjacobski oder LGL

Premiera 24. marca 2016

Sezona 2015/16

Št. ponovitev: 14

Predstava *Misija X* je po mnenju kritičarke Dela Anje Radaljac najboljša predstava leta 2016. V svoji oceni je zapisala: »Bržkone drži, da to ni tipična izbira. Projekt ni nastal v enem od osrednjih gledališč in ni bil velikopotezen; ni naprimer nastal v koprodukciji (SNG Drama + MGL denimo), uprizorjena ni bila klasična drama, Misija X ni postavil eden izmed velikih slovenskih režiserjev. Je pa to ena redkih predstav, ki lahko pustijo pečat, nahranijo gledalca in ga obenem potisnejo v območje nelagodja in ga prisilijo v (samo) izpraševanje. Misija X je ena izmed najbolj estetskih predstav, kar sem se jih ogledala v zadnjih letih, ena najbolj idejno in konceptualno domišljenih ter obenem najbolj gledljivih – ne glede na to, da Misija X vpeljuje zelo zahtevne humanistične in filozofske koncepte in je po drugi strani zgodbeno stilno preprosta (dogajanja je zelo malo), je obenem predstava s fantastično živo, dihajočo atmosfero, ki prevzame gledalca.«

<http://www.delo.si/kultura/oder/inventura-2016-naj-dogodek.html>

Lutkovna znanstvena fantastika *Misija X* gledalce popelje v vesolje. Brezimni astronaut na neznanem planetu »opravlja misijo X«, a zaradi neugodnih razmer je njegovo delovanje omejeno in kmalu njegova misija postane boj za preživetje.

Lutkovna predstava gledalce nagovarja z močnimi vizualnimi podobami (Marek Zákostelecký), metaforami in glasbo (Milko Lazar). Predstavo je režiral češki režiser, igralec in dramatik Jiří Havelka, ki nenehno raziskuje možnosti ustvarjanja znotraj gledališkega časa in prostora ter iluzij, ki se ustvarjajo na odru. Diplomant Praške akademije uprizoritvenih umetnosti je eden najbolj markantnih čeških gledaliških režiserjev, ki je tudi predstojnik Katedre za alternativno in lutkovno gledališče na Akademiji za gledališče DAMU v Pragi.

Čprav Misija X namenjamo otrokom od 6. leta, je zaradi svoje filozofske razsežnosti celo bližje mladini in odraslim. Lahko jo beremo kot metaforo življenja nekega osamljenega, odtujenega, v mrzli svet vrženega posameznika. Anja Radaljac je v svoji kritiki v Delu zapisala: »Misija X je odrsko delo »za pet zvezdic«. Edino, kar ji je – upošteva pomen recepcije in programsko shemo LGL – mogoče očitati, je, da to ni

*Kraljestvo
domišljije*

predstava za otroke, temveč za zahtevne, reflektirane, izobražene odrasle gledalce. Predstava je namreč izrazito metaforična, abstraktna ter simbolno, idejno in konceptualno težka ter zelo razvejana.«

Trije animatorji (Martina Maurič Lazar, Gašper Malnar in Jure Lajovic) s počasnim premikanjem in brezhibnim oživljanjem lutke in drugih predmetov ter z glasnim astronautovim dihanjem uspejo ustvariti popolno iluzijo vesoljske atmosferske breztežnosti, ki pa je občasno prekinjena skozi subjektivni pogled astronauta (video nadzor na njegovi glavi), ki na določenih mestih razkriva resnično zaodrje gledališkega dogajanja. Havelka išče novo vlogo gledališča v dobi virtualnih medijev, ki pa se mu razkriva predvsem v moči domišljije ali še bolj v ustvarjalno-metaforičnih sposobnostih samih gledalcev.

Aktivnosti ob predstavi:

Ob predstavi smo v gledališču pripravili pedagoški predlog za pripravo na ogled predstave ter namige za nadgradnjo videnega in doživetega, namenjen učiteljem, vzgojiteljem, mentorjem, staršem ...

Medijske objave:

<http://www.delo.si/kultura/ocene/ocenjujemo-misija-x.html>

<http://www.slovenskenovice.si/bulvar/domaci-trac/misija-x-je-misija-zivljenja>

<http://www.rtvlo.si/kultura/oder/z-lutkami-na-skrivnostno-misijo-po-vesolju/389013>

<https://lutke2016.wordpress.com/2016/09/10/clovek-vs-narava/>

<http://siol.net/trendi/kultura/morda-je-tudi-pristanek-na-luni-zreziral-kubrick-413873>

<http://www.delo.si/kultura/oder/inventura-2016-naj-dogodek.html>

Trailer predstave:

<https://vimeo.com/161489596>

Lutz Hübner

Neli ni več

Zgodba o bendu #hešteg

Režiser: Jaša Koceli

Avtor glasbe: Miha Petric

Avtor besedil pesmi: Gašper Torkar

Scenograf: Darjan Mihajlovič Cerar

Kostumografka: Branka Pavlič

Dramaturginja: Eva Mahkovic

Prevajalka: Anja Naglič

Lektorica: Irena Androjna Mencinger

Fotografinja: Mankica Kranjec

Oblikovalec svetlobe: Kristjan Vidner

Korepetitor: Žiga Kožar

*Kraljestvo
domišljije*

Igrajo: Asja Kahrmanović, Matevž Müller, Lena Hribar k. g., Sara Gorše k. g., Jernej Čampelj k. g.

Glasbena predstava za mlade, 14 +
 Oder pod zvezdami LGL
 Premiera 12. aprila 2016
 Sezona 2015/16
 Št. ponovitev: 21

Predstava *Neli ni več* je zgodba o srednješolskem bendu z imenom Hešteg, ki ga sestavlja pet med seboj zelo različnih mladih posameznikov. Izvorno besedilo z naslovom *Nellie Goodbye* je leta 2003 napisal nemški dramatik Lutz Hübner, besedilo je priredila dramaturginja Eva Mahkovic. To ni zgolj zgodba o ambicioznih mladih glasbenikih, temveč tudi tankočutna in ganljiva pripoved o prijateljstvu, ljubezni, sočutju, pomoči, predvsem pa soočanju z osamljenostjo, minljivostjo in izgubo najbližjega. Gledalec spremlja vajo benda, na kateri se izrisujejo napeti odnosi med njenimi člani. Njihov vsakdan prekine bolezen pevke, soustanoviteljice in najsvetlejše zvezde Neli. Bolezen preseka mladostno načrtano pot in prisili člane benda v nove nekonvencionalne odločitve.

Predstavo je režiral eden najbolj opaznih režiserjev mlajše generacije Jaša Koceli. Teme, o katerih nemalokrat težje spregovorimo, se v predstavi pred nami razpirajo prek avtorskih besedil (Gašper Torkar) in popularne glasbe (Miha Petric) – medija, ki je mladim še posebej blizu in v dogajanje na odru ves čas vnaša življenjski optimizem.

Za to predstavo je bilo obvladovanje instrumentov ključno, zato so igralci že slabo leto pred predvidenim datumom premiere začeli vaditi kot bend. Najprej so igrali priredbe znanih bendov, potem pa so z avtorjem glasbe počasi začeli ustvarjati avtorske komade.

Aktivnosti ob predstavi:

V promocijske namene je bil v sodelovanju s produkcijsko hišo VPK posnet video spot za komad *Plesišče*, ki je bil predvajan tudi v glasbeni oddaji Točka na TV Slovenija.

<https://www.youtube.com/watch?v=pN5mRLWOZrY>

Ob predstavi smo v gledališču pripravili pedagoški predlog za pripravo na ogled predstave ter namige za nadgradnjo vidnega in doživetega, namenjen učiteljem, vzgojiteljem, mentorjem, staršem ...

Neli ni več uvrščamo med predstave s problemsko tematiko, po katerih pripravljamo tudi strokovne pogovore.

Trailer predstave:

<https://www.youtube.com/watch?v=mH3l886U6kQ>

Katja Gehrmann

*Kraljestvo
domišljije*

Medved in mali

Režiserka: Ivana Djilas

Avtorica likovne zasnove: Donna Wilson

Igrajo: Urška Hlebec, Maja Kunšič, Iztok Lužar

Prevajalka: Alenka Veler

Dramaturginja in lektorica: Metka Damjan

Scenografka: Ajda Vogelnik

Kostumografka: Jelena Proković

Avtor glasbe: Blaž Celarec

Lutkovni tehnolog: Zoran Srdić

Oblikovalec svetlobe: Danilo Korelec

Izvajalci glasbe: Blaž Celarec, Boštjan Gombač, Žiga Golob, Uroš Rakovec, Adi Jakša, Marko Gregorič

Lutkovna nakvačkanka 2+

Mali oder LGL

Premiera 21. aprila 2016

Sezona 2015/16

Št. ponovitev: 40

Medved in mali je estetska, nežna lutkovna predstava, ki najmlajšim otrokom (2+) skozi metaforiko odpira vprašanja o sobivanju, strpnosti, različnih oblikah družin, sprejemanju drugačnosti ... Navdihnila jo je ilustrirana avtorska slikanica nemške avtorice Katje Gehermann (na bienalu ilustracij v Bratislavi je leta 2001 zanj prešla nagrado zlato jabolko) o medvedu, ki najde gosje jajce. Iz njega se izvali mali gosak, ki vztrajno sledi medvedu, saj je prepričan, da je njegova mama. Je medved lahko mama gosaku? Medved je velik, močan, hiter, plava, pleza. Toda morda vse naštetu na svoj način zmore tudi gosak. Morda stvari niso nujno takšne, kot so videti na prvi pogled. Zgodba, polna duhovitih domislic in preproste situacijske komike, je zaživela v intenzivnih barvah mehkih volnenih lutk in dinamičnih likovnih kompozicijah svetovno znane britanske ustvarjalke Donne Wilson.

<http://www.rtvsllo.si/kultura/oder/donna-wilson-oblikovalka-ki-bo-svoj-odbiti-zivalski-vrt-pripeljala-v-ljubljano/390576>

Zanimiv je bil proces nastajanja same predstave: lutke in scenski elementi so kot predloge potovali iz delavnic LGL v studio Donne Wilson v London, se kot igrače vračale v roke naših tehnologov, kje so se tehnološko nadgrajevale in izpopolnjevale, z letalsko pošto letele znova nazaj na lepote popravke ... Igrače so postajale različne vrste lutk (ročne lutke, mimične in namizne lutke, predmeti), ki so nežno, nagajivo in ljubeče zaživele v rokah odličnih animatorjev (Maja Kunšič, Iztok Lužar, Urška Hlebec).

Hrvaška kritičarka Olga Vujović je ob ogledu predstave v okviru festivala LUTKE 2016 zapisala: »*Ljubkost in perfekcija izvedbe, izvrstna vizualna usklajenost, humano in subtilno sporočilo o sprejemanju drugačnosti predstavi vsekakor zagotavlja dolgo odsko življenje.*«

Predstava je v razmeroma kratkem času doživela veliko število ponovitev (44 ponovitev v letu 2016) in prejela povabilo na naslednje festivale: Tallinn Treff, Talin (Estonija, junij 2017), Materinka, Liberec (Češka, junij 2017), Mukamas festival, Tampere (Finska, maj 2018).

Medijske objave:

<http://www.delo.si/kultura/ocene/ocenjujemo-medved-in-mali.html>

<http://www.rtvsllo.si/kultura/oder/donna-wilson-oblikovalka-ki-bo-svoj-odbiti-zivalski-vrt-pripeljala-v-ljubljano/390576>

Trailer predstave:

<https://vimeo.com/183780978>

*Kraljestvo
domišljije*

Milan Klemenčič, po motivih iz 18. stoletja
Doktor Faust

Priredba besedila in dramaturgija: Jelena Sitar, Igor Cvetko

Režiserka: Jelena Sitar

Avtor lutk in scene: Milan Klemenčič

Izdelava kopij: Jože Lašič, Maja Peterlin, Aleksandra Gruden, Vlado Stjepić

Avtor glasbene opreme: Igor Cvetko

Lektorica: Irena Androjna Mencinger

Vodja predstave in lučni mojster: Matej Vidic / Emil Koprivc / Aca Ilić

Igrajo: Miha Arh, Boštjan Sever k. g., Lovro Finžgar, Aja Kobe

Lutkovna predstava, 12 +

(Premiera: 24. februar 1938; Premierna oživitev predstave: 12. november 1982)

Postavitev z novo zasedbo v sezoni 2015/2016: 26. maj 2016

Št. ponovitev: 12

Zgodba o učenjaku, ki je svojo dušo zapisal hudiču, navdihuje evropsko umetnost že stoletja. Slikar in fotograf Milan Klemenčič, začetnik slovenskega lutkovnega gledališča, jo je leta 1938 uprizoril na svojem miniaturnem odru. Jelena Sitar Cvetko in Igor Cvetko sta predstavo prvič obnovila leta 1982. Znamenita priredba predstave iz generacije v generacijo doživlja nove preobrazbe. V okviru lutkotečnega programa LGL in v sklopu mednarodnega projekta *Iz zaodrja: pionirji evropskega lutkarstva* je bila leta 2016 v Kulturnici LGL premierno uprizorjena že peta osvežitev legendarnega Klemenčičevega Fausta, ki je tokrat zaživel v rokah Mihe Arha, Boštjana Severja, Lovra Finžgarja in Aje Kobe. Tudi za najnovejšo osvežitev sta poskrbela Jelena Sitar in Igor Cvetko, ki pravita, "da je obnovitev *historičnih lutkovnih predstav srečanje dveh časov: preteklega, v katerem je predstava nastala, in sedanjega, v katerem je predstava ponovno predstavljena občinstvu.*"

Muzeji ohranjajo preteklost, gledališče pa živi le v sedanjosti. Pri zgodovinskih predstavah, kot je *Doktor Faust*, je tako največji izziv ohraniti integriteto avtorskega dela Milana Klemenčiča in jo hkrati povezati s sodobnostjo ter na oder postaviti verodostojno posodobitev predstave. Zadnji ekipi je to zagotovo uspelo.

Predstavo mesečno uprizarjamo v okviru muzejskega lutkotečnega programa v Grajskem gledališču na Ljubljanskem gradu. V letu 2016 je obogatila program festivala LUTKE 2016 in 2. festivala Lutkokaz v Osijeku. V okviru evropskega projekta *Iz zaodrja: pionirji evropskega lutkarstva* bo gostovala na festivalu El Riconcillo de Cristobica v Granadi (maj 2017) in na Mittelfestu v Cedadu (junij 2016).

*Kraljestvo
domišljije*

Meta Grgurevič in Urša Vidic

V zavetrju časa

Zakrito s spominom, obarvano s sanjami.

V. Woolf

Avtorici projekta: Meta Grgurevič, Urša Vidic

Avtorica in izvajalka performansa: Nataša Živković

Avtor glasbe: BOWRAIN

Instrumentalna zasedba: Eduardo Raon (harfa), Vita Kobal (violina), Ema Kobal (violončelo)

Prostorsko oblikovanje zvoka: Mario Babojelić in BOWRAIN

Oblikovalec svetlobe: Jaka Šimenc

Nastopajoči v videu: Nataša Živković in Ivana Pinterič

Snemanje in montaža videa: Maša Nonković

Elektro inženiring: Otto Urpelainen

Konstrukcija posameznih elementov: France Petač

V okviru projekta BiTeater, za mladino in odrasle

Tunel LGL

Premiera: 23. junija 2016

Sezona 2015/16

Št. ponovitev: 29

V zavetrju časa je večmedijska "site specific" postavitev, umeščena v mračni tunel Lutkovnega gledališča Ljubljana pod grajskim gričom, kamor vstopi omejeno število gledalcev (15), ki se v dobre pol ure sprehodijo skozi sugestivni mozaik, navdihnjen po romanu *K svetilniku*, znane modernistične pisateljice Virginie Wolf. Projekt vizualnih umetnic in avtoric projekta Urše Vidic in Mete Grgurevič ponuja številne možne interpretacije – med drugim tudi zato, ker avtorici ne sledita zgodbi poglavja, temveč poustvarita atmosfero posameznih, iz celote iztrganih prizorov. Gledalec pod vodstvom muze, performerke Nataše Živković skozi tunel potuje »proti svetilniku«, proti svoji lastni, »subjektivni resnici«, ki si jo ustvarja skozi lastni tok asociacij in domišljije, ko stopa mimo črnih plitvih bazenov, z nad vodo nihajočimi golimi žarnicami, mimo plešoče kinetične ženske obleke, različnih prostorskih hologramov, samodejno delujočih starinskih strojev (pletilni in pisalni) in kemijske bučke, v kateri se v ponavljajočem se ritmu pretakata megla in zrak ... Posameznikovo intimno doživetje enakovredno dopolnjujeta glasba in zvočna podoba (Bowrain) ter igra svetlobe (Jaka Šimenc). Kot je v kritiki v Dnevniku zapisal Gregor Butala, »...

Projekt spretno izrablja okolje, kamor je umeščen - mračni tunel pod grajskim hribom se kar sam ponuja kot izhodišče (in hkrati prisposoba) potopitve v notranji premislek.«

V celoti objavljena lutkovna kritika je dostopna na: <https://www.dnevnik.si/1042741687>

*Kraljestvo
domišljije*

Opomba:

Predstava je bila v napovedi leta 2016 naslovljena kot lutkovna kinetična simfonija z naslovom *K svetilniku* v režiji Braneta Vižintin ter likovni zasnovi Mete Grgurevič in Urše Vidic. V procesu nastajanja projekta je prišlo do neskladij v umetniški ekipi, zato je bil glede na stremljenje in vizijo projekta, umeščena znotraj eksperimentalnega projekta BiTeater in glede na stopnjo pripravljenosti koncepta, po presoji umetniške vodje dodeljen vizualnim umetnicam. V razmeroma kratkem času je uspelo avtoricama in delavnici LGL (Zoran Srdić Janežič in Žiga Lebar) razviti glavne vizualne elemente predstave, ki so lahko povsem samostojni razstavniki eksponati. Sam proces je našim tehnologom pomenil velik izziv, hkrati pa je njihova znanja obogatil z izkušnjami predvsem na področju kinetike in intermedijske umetnosti.

Predstava – performans, ki lahko povsem avtonomno deluje tudi kot razstava, je bila uprizorjena v okviru mednarodnega festivala LUTKE 2016 in je prejela povabilo na Festival vizualnih gledališč v Talinu (Estonija).

V zavetrju časa je del projekta BiTeater, ki se je v letu 2016 odprl predvsem eksperimentalnemu ustvarjanju ter interdisciplinarnemu združevanju različnih polj umetnosti z namenom iskanja novih uprizoritvenih možnosti na področju lutkovnega gledališča.

Aktivnosti ob predstavi:

Avtorska glasba iz predstave *V zavetrju časa* Tineta Grgureviča (Bowrain) je v izvedbi Eduarda Raona (harfa), Vite Kobal (violina) in Eme Kobal (violončelo) dostopna na naslednjih spletnih straneh:

<https://bowrain.bandcamp.com/album/in-the-back-of-time>

<https://soundcloud.com/bowrainsound/sets/in-the-back-of-time>

Medijske objave:

<https://www.dnevnik.si/1042741687>

<http://www.delo.si>

<http://www.mladina.si/174838/v-zavetrju-casa-tunel-lutkovnega-gledalisca-ljubljana/>

Objekt iz predstave Urše Vidic: *Glassworks / Ločeno od svet* je bil predstavljen v okviru Mednarodnega festivala Svetlobna gverila.

*Kraljestvo
domišljije*

Svetlana Makarovič

Sapramiška

Režija: Nace Simončič / Brane Vižintin

Avtor likovne podobe: Jaka Judnič

Avtorica songov: Svetlana Makarovič

Avtor novih aranžmajev: Milko Lazar

Oblikovalec svetlobe: Kristjan Vidner

Glasovi na posnetku: Svetlana Makarovič (*Sapramiška*), Ivanka Mežan (*Veverica*), Ljerka Belak (*Regica*), Alojz Svete (*Doktor Detel*), Brane Vižintin (*Mišji strahec*)

Animatorji lutk: Lena Hribar, k. g., Aja Kobe, Lovro Finžgar, Boštjan Sever k. g., Marko Ujc k. g.

Osvežena lutkotečna predstava (1986), 3 +

30 let legendarne lutkovne predstave

Premiera: 6. oktober 2016

Veliki oder LGL

Sezona 2016/17

Št. ponovitev osvežene predstave: 44

Prebrisana in hrabra *Sapramiška* gotovo velja za eno največjih slovenskih lutkovnih uspešnic. Predstava je bila premierno uprizorjena leta 1986 v režiji Naceta Simončiča in je neprekinjeno na sporedu do danes. V teh tridesetih letih je bila odigrana 1768-krat, videlo pa jo je kar 287.595 gledalcev. Omenjena je tudi v Guinnessovi knjigi rekordov (1989), in sicer kot predstava, ki je bila v enem letu odigrana kar 177-krat. Ob praznovanju 30-letnice legendarne predstave in 40-letnice pravljice je *Sapramiška* zaživela v osveženi podobi. Skladatelj Milko Lazar je pripravil nove glasbene aranžmaje, osvežen pa je tudi zvočni posnetek predstave, na katerem so poleg Svetlane Makarovič v naslovni vlogi nastopili tudi Ivanka Mežan kot *Veverica*, Ljerka Belak kot *Regica*, Alojz Svete kot *Doktor Detel* in Brane Vižintin kot *Mišji strahec*. Brane Vižintin je poskrbel tudi za režijsko osvežitev in animacijsko pripravo igralcev animatorjev: Lovro Finžgarja, Aja Kobe, Leno Hribar in Mareta Ujca.

Aktivnosti ob predstavi

V okviru praznovanja je bila v sodelovanju z Ilirijo izdelana posebna Biodent zobna krema *Sapramiška*, v sodelovanju z Mladinsko knjigo je bilo po njihovih knjigarnah izvedenih 18 promocijskih nastopov, 22. marca 2017 (Dan vode) pa zaključujemo promocijske aktivnosti z odprtjem *Sapramiške* vodnjaka na Krekovem trgu. Avtor *Sapramiške* podobe Jaka Judnič bo obstoječi vodnjak iz leta 1965 obogatil z naslovno mišjo junakinjo.

V sodelovanju z Zvezo prijateljev mladine Slovenije smo oblikovali tudi *Sapramiškin* sklad za pomoč otrokom s posebnimi potrebami iz socialno ogroženih družin. S pridobljenimi sredstvi od dohodninskega deleža bo ZPMS pomagala otrokom in družinam pri nudenje psihosocialne pomoči, plačilu fizioterapij, plačilu oz. doplačilu zdravstvenih in drugih pripomočkov in izobraževanju staršev.

Proces nastajanja predstave je spremljal tudi snemalec Rado Likon, ki je skupaj z Jako Judničem pripravil krajši dokumentarni film.

Gledališki list sta obogatila zapisa Borisa A. Novaka: *Dobrota pravljic Svetlane Makarovič* in Mateje Pezdirc Bartol: *Sapramiška skozi čas*.

Medijske objave:

<http://siol.net/novice/malezmage/malezmage-sapramiska-ima-40-let-427614>

<https://www.dnevnik.si/1042747894>

<http://www.rtvsllo.si/kultura/oder/sapramiska-praznuje-za-zacetek-s-sansoni-mame-svetlane-makarovic/404077>

<http://www.delo.si/prosti-cas/kult/sapramisjih-40-poletij.html>

*Kraljestvo
domišljije*

Anton Ingolič, Nebojša Pop Tasić
Tajno društvo PGC

Režiser: Marko Bulc – Mare
 Dramaturg: Nebojša Pop Tasić
 Scenograf: Damir Leventić
 Kostumografka: Sanja Grcić
 Koreograf: Sebastjan Starič
 Avtor glasbe: Damir Avdić
 Lektorica: Irena Androjna Mencinger
 Oblikovalec svetlobe: Andrej Hajdinjak
 Igrajo: Rok Kunaver, Mia Skrbinac k. g., Jan Bučar, Matevž Müller, Voranc Boh k. g.,
 Miha Arh, Jernej Kuntner, Nina Skrbinšek, Nina Ivanič

Dramska predstava, 6+
 Premiera: 13. oktober 2016
 Šentjakobski oder LGL
 Sezona 2016/17
 Št. ponovitev: 20

Mare Bulc in Nebojša Pop Tasić sta legendarno zimzeleno besedilo, ki je leta 1958 nastalo izpod peresa slovenskega pisatelja Antona Ingoliča, posodobila in ga iz začetka socialistične epohe postavila na njen konec. Najočitnejša dramaturška sprememba je premestitev osrednje zgodbe iz 50. let 20. stoletja, kamor jo je umestil Ingolič, v 80. leta 20. stoletja, v obdobje punka, kulturno-glasbenega gibanja, za katero so značilni specifična glasbena (in tudi oblačilna) estetika in udarna, jedrnata družbenokritična besedila. Otroško nedolžnost sta zamenjala z otroško angažiranostjo. Ingoličevi otroci so z oglasnih desk kradli in zbirali risalne žebličke, otroci v predstavi pa stopijo korak dlje in s temi žeblički obešajo svoje pesmi in parole, kar izzove tudi določeno reakcijo avtoritete in njihove sankcije.

Zgodba se začne v razredu, kjer poskuša učitelj Miha nemirnim dijakom razložiti pogojniki: »Heh, otroci, otroci, vi mislite, da ste unikatni, da ste samo vi mladi, lepi in pametni, torej da pred vami nihče nikoli ni bil mlad, lep in pameten. Kaj pa, če bi vam rekel, da sem bil sam prav tak, kot ste vi zdaj?« reče in začne pripovedovati zgodbo o svojih šolskih letih. Pred gledalci se odvije na pol pripovedovana, na pol odigrana zgodba o tajnem društvu PGC, članih tega društva, kritični poeziji, ki so jo lepili po oglasnih deskah v šoli in drugih javnih institucijah, ravnatelju in njegovem zvestem pomočniku hišniku Fiksu, ki sta v imenu discipline društvo preganjala, in koncu, v katerem člani društva ne pokažejo samo poguma, ampak tudi odkritosrčnost in poštenost.

Uprizoritev raziskuje prazen oder, ki spodbuja gledalčevo domišljijo in nastopajočim omogoča številne transformacije v prostoru in času. Igralci domiselno, igrivo in dinamično prehajajo med prizori in različnimi vragolijami tajnega društva. Poseben ritem predstavi dajeta koreografija Sebastjana Stariča ter glasba pesnika in glasbenika Damirja Avdića.

Predstavo ocenjujemo kot eno bolj uspešnih dramskih predstav v letu 2016. Zaznamujejo jo jezikovno bogata, čvrsta dramska predloga, izredno dobro domišljen uprizoritveni koncept, sodobna performativnost, odlična igralska izvedba, inovativna in navdihujoča scenska umestitev v dialogu s scenskim gibom ...

Aktivnosti ob predstavi:

Po javni vaji smo v okviru programa Razgledališče+ izvedli tudi pogovor z režiserjem predstave Maretom Bulcem, avtorjem priredbe Nebojšo Pop Tasičem, koreografom Sebastjanom Staričem, scenografom Damirjem Leventićem ter glavnim igralcem Rokom Kunaverjem o priredbi legendarne klasike in njenem prenosu na gledališki oder, vizualni estetiki predstave, njenem nastajanju, o simbiozi scenografije in giba, poeziji, o umetnosti kot obliki upora in družbene kritike ...

Ob predstavi smo v gledališču pripravili pedagoški predlog za pripravo na ogled predstave ter namige za nadgradnjo vidnega in doživetega, namenjen učiteljem, vzgojiteljem, mentorjem, staršem ...

Trailer predstave:

*Kraljestvo
domišljije*

<https://vimeo.com/200889702>

Maja Smrekar

Rekviem za prihodnost

Avtorica: Maja Smrekar

Asistentka: Urša Purkart

Trenerka psov: Mia Zahariaš

Vodnici psov: Mia Zahariaš, Tina Šolar

Psi: Atiya Maiara in Express O Magic of Michéles Garden;

Nuria del Somni Catala in Tails of Magic Fang

Tehnologija dronov: Alen in Mia Balja

Upravljanje dronov: Alen Balja, Blaž Kovačič, Urša Purkart

Igra: Alenka Marinič

Avtor glasbe: Luka Prinčič

Oblikovalec svetlobe: Miloš Vujković

Scenograf: Andrej Strehovec

Hibridni performans, za mladino in odrasle

Koprodukcija LGL in Zavod Aksioma v partnerstvu s festivalom Mesto žensk

V okviru projekta BiTeater

Oder pod zvezdami LGL

Premiera: 14. oktobra 2016,

Sezona: 2016/2017

Št. ponovitev: 2

Hibridni performans *Rekviem za prihodnost* je eksperiment; predstava, v katerem lutka nadomestijo živali in droni. V glavnih vlogah nastopajo dva psa in droni. Nastal je v koprodukciji med Lutkovnim gledališčem Ljubljana in Zavodom Aksioma znotraj nove sheme projekta BiTeater (2 projekta letno), ki se odpira eksperimentalnemu ustvarjanju ter interdisciplinarnemu združevanju različnih polj umetnosti z namenom iskanja novih uprizoritvenih možnosti na področju lutkovnega gledališča.

Intermedijsko umetnico Majo Smrekar, ki združuje humanistične in naravoslovne znanosti v meddisciplinarnih projektih, področje lutkarstva razume skozi meddisciplinarno perspektivo, ki sega od srednjeveškega španskega gledališča, s t. i. slogom maquina real, pa vse do sodobnih Stelarcovih tehno – perfromansov. V predstavi se avtorica sprašuje, kaj se bo zgodilo, ko se bo človek samouničil. Ostali bosta narava in tehnologija. V predstavi umetno inteligenco predstavljajo droni, psa, ki nastopata, pa sta parafraza (udomačene) narave. Človek, ki je v predstavi skoraj povsem odstoten, nastopa zgolj kot animator obeh prvin. Pomembni vlogi v predstavi imata glasba Luka Prinčiča in svetloba, ki jo je oblikoval Miloš Vujković.

*Kraljestvo
domišljije*

Anja Radaljčak je v kritiki v Delu zapisala:

»Rekviem za prihodnost je pomembno odsko delo, ker odpira teme, ki so aktualne in za naš čas bistvene (odnos do okolja, odnos do živali, odnos do umetne inteligence), a obenem potisnjene ob rob: v antropocentrični družbi zanje ni prostora, ker se antropocentrični pogled ne sprašuje o tistem, ki ga gleda 'od zunaj', izven njegove lastne kulture. In vendar je bistveno pripoznati ta pogled: kdor ne pripozna pogleda Drugega, ta niti sebe nikoli ne bo videl.«

V celoti objavljena lutkovna kritika je dostopna na: <http://www.delo.si/kultura/ocene/ocenjujemo-rekviem-za-prihodnost.html>

Performans je imel zaradi kompleksnosti ter tehnične zahtevnosti same uprizoritve 4 javne vaje in 3 ponovitve, uprizorjene v okviru Festivala Mesto žensk 2016. Predstava bo znova na programu junija v okviru razstave *Svet brez nas*, nemške kustosinje Inke Arns v galeriji Vžigalica v produkciji zavoda Aksioma.

Aktivnosti ob predstavi:

V okviru predstave je bil v sodelovanju s festivalom Mesto žensk na Malem odru LGL predvajan slovenski dokumentarni film *ToK*, v katerem osem sogovornic (med njimi je predstavljena tudi intermedijska umetnica Maja Smrekar), ki delujejo v širokem spektru znanstvenih poklicev od umetne inteligence do programiranja in letalstva, predstavlja pogoje, v katerih so se začele zanimati za tehnološke poklice, na katere ovire so pri tem naleteli in kako so se z njimi spopadle. Po filmu je sledil pogovor z avtoricami.

Medijske povezave:

<http://www.delo.si/kultura/ocene/ocenjujemo-rekviem-za-prihodnost.html>

<http://www.delo.si/sobotna/cloveska-vrsta-ima-slabe-moznosti-za-prezivetje.html>

Julia Donaldson, Axel Scheffler

Bi se gnetli na tej metli?

Room on the Broom

Prevajalec in avtor priredbe: Milan Dekleva

Režiser: Jaka Ivanc

Avtor glasbe: Davor Herceg

Dramaturg: Andrej Jaklič

Avtor likovne podobe: Natan Esku

Scenografi: Jaka Ivanc, Barbara Stupica, Žiga Lebar, Zoran Srdić

Kostumografinja: Barbara Stupica

*Kraljestvo
domišljije*

Lektorica: Irena Androjna Mencinger
 Oblikovalec svetlobe: Kristijan Vidner
 Asistent režiserja: Marko Čeh
 Igrajo: Alenka Tetičkovič, Martina Maurič Lazar, Iztok Lužar, Maja Kunšič, Gašper Malnar,
 Lovro Finžgar

Lutkovna predstava 3 +
 Premiera: 17. novembra 2016
 Veliki oder LGL
 Sezona 2016/2017
 Št. ponovitev: 40

Bi se gnetli na tej metli? (Room on the Broom) škotske pisateljice Julie Donaldson in nemškega ilustratorja Axla Schefflerja je vsekakor nova uspešnica Lutkovnega gledališča Ljubljana. V manj kot dveh mesecih je doživela kar štirideset ponovitev, ogledalo pa si jo je 8982 gledalcev.

Čarovniško pustolovščino, ki je pri Mladinski knjigi izšla leta 2008, je mojstrsko prepesnil Milan Dekleva, na Velik oder LGL pa jo je postavil Jaka Ivanc. Zgodba pripoveduje o čarovnici s sršečimi lasmi in njeni mački, ki skupaj potujeta na metli. Zaradi velike hitrosti čarovnica izgubi svoje pokrivalo, zato se spusti na tla in ga išče vsepovsod. Iz gostega grmovja pokuka pes, ki v gobčku stiska njen klobuk. Čarovnica ga v zahvalo povabi na svojo metlo. Veter ji odpihne še mašnico in kmalu zatem še čarobno paličico. Izgubljena predmeta ji vrneta zelena ptica in žaba, ki se veseli družini pridružita na čarovničinem vozilu. Tedaj pa metla počni in vsi skupaj pristanejo v blatu. Nevarnosti pa še ni konec ... Pred čarovnico se pojavi strašni zmaj in jo želi pohrustati za kosilo. Iz blata se dvigne velikanski, lepljivi, kosmati stvor, ki prežene požrešnega zmaja. A v resnici to ni prava pošast, temveč čarovničini iznajdljivi živalski prijatelji. Skupaj se podajo na novo potovanje – tokrat z večjo metlo, na kateri je dovolj prostora za vse.

Izkušena in večša ekipa je ustvarila pravi lutkovni spektakel, v katerem se vsi lutkovni in gledališki elementi združujejo v uravnoteženo celoto, zaokroženo z vrhunsko animacijo Martine Maurič Lazar (Mačka), Iztoka Lužarja (Pes), Gašperja Malnerja (Žaba), Maje Kunšič (Ptica) in Lovra Finžgarja (Zmaj). V vlogi Čarovnice nastopa Alenka Tetičkovič. Izstopajoči, predvsem pa tehnično brezhibni so prizori letenja, ustvarjeni z enakomernim odpiranjem/zapiranjem ter dvigovanjem/spuščanjem portalne odprtine ter animacijo mehanske roke (po principu daljinsko vodene kamere) z metlo, na kateri sedi Čarovnica in njena družina.

Aktivnosti ob predstavi:

Po javni vaji smo v okviru programa Razgledališče+ izvedli tudi pogovor o avtorskem ustvarjanju pisateljice Julie Donaldson, o procesu nastajanja predstave ter o njeni estetiki in sporočilni vrednosti. V pogovoru, ki so se ga udeležile slušateljice Male šole kritike pod vodstvom Zale Dobovšek, študentke Specialne in rehabilitacijske pedagogike ter slušateljice Predšolske vzgoje in Razrednega pouka Pedagoške fakultete so sodelovali režiser Jaka Ivanc, prevajalec in avtor priredbe Milan Dekleva ter Milena Mileva Blažič, redna profesorica za didaktiko slovenščine in izredna profesorica za slovensko književnost na Pedagoški fakulteti.

Ob predstavi smo v gledališču pripravili pedagoški predlog za pripravo na ogled predstave ter namige za nadgradnjo videnega in doživetega, namenjen učiteljem, vzgojiteljem, mentorjem, staršem ...

Trailer predstave:

<https://vimeo.com/192314519>

Kraljestvo
domišljije

William Shakespeare

Vihar

The Tempest (1611)

Prevajalec: Oton Župančič

Režiser: Jaka Ivanc

Scenografa: Jaka Ivanc, Milan Percan

Avtor glasbe: Davor Herceg

Kostumograf: Sebastian Nared

Oblikovalec svetlobe: Jaka Varmuž

Asistent režiserja: Daniel Day Škufca

Lektorica: Barbara Rogelj

Svetovalec za animacijo: Brane Vižintin

Avtor videa in podvodni snemalec: Jaka Ivanc

Igrajo: Nataša Tič Ralijan, Lena Hribar, Brane Vižintin, Jure Kopušar, Ilija Ota, Gorazd Žilavec, Samo Jeranko (video)

Koprodukcija Lutkovno gledališče Ljubljana in Gledališče Koper

Pravljичna tragikomedija

Ob 400. obletnici smrti Williama Shakespeara

Premiera: 16. septembra 2016, Šentjakobski oder LGL

Sezona 2016/17

Št. ponovitev: 7

Predstava *Vihar (The Tempest, 1611)* je bila prvotno načrtovana kot del repertoarja v Gledališču Koper, ki nas je v procesu priprave uprizoritve zaprosilo za sodelovanje. Kot manjšinski koproducent je naše sodelovanje obsegalo avtorstvo in izdelavo lutke (Žiga Lebar) ter igralski nastop našega igralca Braneta Vižintina (v vlogah *Alonsa, Kalibana in Trincula*). *Eno najbolj poetičnih Shakespearejevih del, ki združuje prvine tragedije, romantične komedije in pravljичnosti, je bilo uprizorjeno v prevodu Otona Župančiča in režiji Jaka Ivanca ob 400. obletnici dramatikove smrti. Namenjena je mladim od 14. leta dalje.*

Drama ponuja preprosto zgodbo, polno nenavadnih doživljajev in preobratov, ki pa je v vsebinskem in tematskem pogledu tako bogata, da jo je mogoče interpretirati na različne načine. Shakespeare je v njej poudaril motiv oblastiželjnosti in zla, predvsem pa sprave. Nasprotniki morajo najprej spoznati svoje napake, jih obžalovati in se odločiti za novo, drugačno življenje.

Kraljestvo
domišljije

Prizorišče drame je osamljen in neobljuden otok, kamor sta se po brodolomu pred 12 leti zatekla zakoniti milanski vojvoda Prospero in njegova zdaj odraščajoča hči Miranda. Oba sta bila namreč pregnana iz Milana, ker je Prosperov lakomni brat prevzel oblast in kneževino dal neapeljskemu kralju, ki prav zdaj s sinom, bratom in samooklicanim vojvodo ter spremstvom pluje mimo otoka. Prospero, ki ima magično moč, s pomočjo zračnega duha Ariela "uprizori" vihar, tako da se vsi njegovi nekdanji nasprotniki z ladje znajdejo na njegovem otoku. Tu so se brodolomci prisiljeni srečati s Prosperom, obračunati s povzpetniškimi nameni, izdajstvi in preteklostjo. Igra ima srečen konec - sin neapeljskega kralja se zaljubi v Mirando, Prospero blagoslovi njuno ljubezen in nekdanjim nasprotnikom oprosti zle namene. Nato vsi skupaj z ladjo odplujejo nazaj proti Italiji.

Jaka Ivanc se je odločil za par gledaliških intervencij. Pravljično tragikomedijo je uprizoril kot pravljico, ki bi bila lahko le del Prosperove domišljije. Že v samem prologu gledalca seznanji z vsemi akterji in razkrije potek zgodbe, spremeni vrstni red nekaterih prizorov ... Ariel je na odru prisoten le z animiranimi predmeti, zvočnimi učinki in drugimi gledališkimi sredstvi (tudi na filmski projekciji). Glas mu posoja igralka Nataša Tič Raljan, gledališka magija pa mu omogoča, da potuje od enega predmeta do drugega, od igralca do igralca, zdaj skoči v usta enega, nato v drugega, spreminja obliko in glas ... Proti koncu predstave postaja vse bolj Prosperov, saj ta – ko se odloči, da bo nekdanjim izdajalcem prizanesel – Ariela ne potrebuje več. Zanimiva je tudi režijska odločitev, da je v vlogi Prospera zasedel igralko (Nataša Tič Raljan). S tem jo je pomaknil v polje brezspolnega, magičnega, zračnega.

Ponovitve v l. 2016

Poleg premierskih predstav smo ponavljali še 33 predstav iz prejšnjih let, od najstarejših lutkotečnih do produkcij zadnjih let, vodilo programiranja ponovitev je poleg kakovosti predstav tudi povpraševanje in razpoložljivost igralcev (zasedenost v novih predstavah).

Mednarodna gostovanja

Gledališče je gostovalo na številnih referenčnih festivalih, za l. 2016 je bila značilna predvsem tudi organizacija gostovanj, na katerih je bilo odigranih več ponovitev. Tako so bile npr. v okviru pariškega festivala M.A.R.T.O. odigrane 3 ponovitve *Živalske farma*, na škotski turneji *Ti loviš!* (organizacija Puppet Animation Scotland) pa kar 7 ponovitev, na skupno 16 gostovanjih smo odigrali 37 predstav. Mreža evropskih partnerjev se tudi po zaslugi našega festivala in muzejskih partnerstev širi (novo v letu 2016 Lizbona, v l. 2017 Granada in festival Mittelfest v Čedadu).

- *Châtenay-Malabry (Pariz), Francija – Živalska farma, Le théâtre Firmin-Gémier - La Piscine, 16. Festival Marionnettes & Objets MARTO, marec 2016 (izvedb 3)*
- *Izmir, Turčija – Lučka, grah in pero, 10th Izmir International Puppet Days, marec 2016 (izvedb 3)*

*Kraljestvo
domišljije*

- Edinburgh, Škotska – *Ti loviš!*, koprodukcija LGL in Umetniško društvo Konj, *Puppet Animation Scotland*, Puppet Animation Festival, april 2016 (izvedb 7)
- Kragujevac, Srbija – *Račka, Smrt in tulipan*, Pozorište za decu Kragujevac, 18. medunarodni lutkarski festival Zlatna iskra, maj 2016 (izvedb 2)
- Tampere, Finska – *Tutlututu*, Teatteri Mukamas, 10th Internatioal Puppet Theatre Festival Mukamas, maj 2016 (izvedb 3)
- Tallinn, Estonija – *Lučka, grah in pero*, NUKU Theatre, 10th Tallinn Treff Festival, junij 2016 (izvedb 2)
- *Łomża, Poljska* – *Račka, Smrt in tulipan*, *The Puppet and Actor Theatre in Łomża*, 29th *International Theatrical Festival VALISE*, junij 2016 (izvedb 1)
- Plzeň, Češka – *Račka, Smrt in tulipan*, *Divadlo Alfa*, 32nd Festival of Alternative and Puppet Theater Skupa's Pilsen, junij 2016 (izvedb 1)
- Šibenik, Hrvaška – *Groznovilca*, Hrvatsko narodno kazalište u Šibeniku, 58. Međunarodni dječji festival Šibenik, junij 2016 (izvedb 1)
- Plovdiv, Bolgarija – *Račka, Smrt in tulipan*, Puppet Theatre Plovdiv, 23rd International Puppet Theatre Festival »Three is too many, two not enough«, september 2016 (izvedb 1)
- Zagreb, Hrvaška – *Jutri je bila zabava*, Kulturni centar Travno, 49. Međunarodni festival kazališta lutaka PIF, september 2016 (izvedb 2)
- Erfurt, Nemčija – *Turlututu*, Theater Waidspeicher, 11th International Puppentheaterfestival Synergura, september 2016 (izvedb 2)
- Subotica, Srbija – *Račka, Smrt in tulipan*, Otvoreni univerzitet Subotica, 23. Međunarodni festival pozorišta za decu, septembe r 2016 (izvedb 1)
- Lizbona, Portugalska – *Račka, Smrt in tulipan*, Museu da Marioneta, september 2016 (izvedb 2)
- Rijeka, Hrvaška – *Račka, Smrt in tulipan*, Gradsko kazalište lutaka Rijeka, XXI. Revija lutkarskih kazališta, november 2016 (izvedb 2)
- Osijek, Hrvaška – *Račka, Smrt in tulipan*, *Dječje kazalište Branka Mihaljevića*, 7. Međunarodna revija lutkarstva – Lutkokaz, november 2016 (izvedb 2)
- Osijek, Hrvaška – *Doktor Faust* (obnovitvena predstava), v sklopu »Pionirji evropskega lutkarstva« - Kreativna Evropa, projekt "All Strings Attached", 7. Međunarodna revija lutkarstva – Lutkokaz, november 2016 (izvedb 2)

NAGRADE

W. Erlbruch: Račka, Smrt in tulipan (rež. F. Montecchi)

- Druga nagrada za predstavo, Pozorište za decu Kragujevac, 18. medunarodni lutkarski festival Zlatna iskra, Kragujevac, Srbija, maj 2016
- Nagrada za najboljšo glasbo (Mitja Vrhovnik Smrekar), Pozorište za decu Kragujevac, 18. medunarodni lutkarski festival Zlatna iskra, Kragujevac, Srbija, maj 2016
- Grand prix, The Puppet and Actor Theatre in Łomża, 29th International Theatrical Festival VALISE, Łomża, Poljska, junij 2016
- Nagrado za poetično interpretacijo zgodbe, State Puppet Theatre Plovdiv, 23. International Puppet Theatre Festival »Three are Too Many - Two, not Enough«, Plovdiv, Bolgarija, september 2016.
- Nagrada za najboljšo originalno glasbo Mitja Vrhovnik Smrekar, XXIII. International Children`s theatre Festival Subotica, Srbija, september 2016.

T. Tellegen: Jutri je bila zabava (rež. Martina Mavrič Lazar)

- Nagrada za tehnologijo lutk (Žiga Lebar), Kulturni centar Travno, 49. Međunarodni festival kazališta lutaka PIF, Zagreb, Hrvaška, september 2016

Festival Lutke 2016

13. edicija festivala je prinesla novo oznako oz. »podnaslov« festivala – bienalni festival sodobne lutkovne umetnosti. Ta je v petih dneh (in nočeh) prinesel v Ljubljano 35 ur vrhunskega lutkovnega dogajanja - Bienalni festival sodobne lutkovne umetnosti je že trinajstič pomembno obogatil kulturno ponudbo prestolnice in potrdil njen pomen na lutkarskem zemljevidu. V okviru festivala je bilo odigranih 25 predstav iz 16 držav, na trgu sta bili postavljeni dve različni instalaciji/predstavi, v prostorih galerije Kresija smo predstavili evropski projekt Pionirji evropskega lutkarstva (All Strings attached) z interaktivno postavitvijo, izvedene so bile 3 mojstrske delavnice. Obiskalo nas je rekordno število festivalskih in

*Kraljestvo
domišljije*

gledaliških direktorjev (30) s katerimi smo izvedli tudi srečanje umetniške platforme (artistic directors meeting), praktično vse predstave so bile razprodane. Festival je bil deležen izjemne medijske pozornosti in prejel tudi pohvalne medijske odzive oz. recenzije v tujini (v prilogi – medijski odzivi). V času festivala so potekale aktivnosti Male šole kritike, ki je vsak dan objavljala intervjuje in recenzije predstav – te pa so bile dostopne tudi na spletnem portalu SiGledal.

EU projekti

Gledališče je v partnerstvu projekta **Small Size**, ki se posveča gledališču za najmlajše, sredstva se namenjuje produkciji predstav, festivalskim predstavam, ki so namenjene najmlajšim, mobilnosti in strokovnim usposabljanjem – projekt Small Size- Wide Eyes se izteče v l. 2018, medtem pa se že pripravljamo na novo generacijo projekta. V l. 2016 je potekal projekt sodelovanja med lutkovnimi muzeji EUPUPTS (All Strings Attached), v katerem predstavljamo dediščino evropskih pionirjev lutkarstva iz Slovenije, Španije in Italije. Poglavitna manifestacija projekta v l. 2016 je bila izvedena v okviru festivala Lutke 2016 (postavitev v galeriji Kresija, delavnice, strokovna omizja, predstave). V l. 2016 smo na račun EU projektov uspešno črpali sredstva v višini 110.000 €, prijavi pa smo tudi z 9 partnerstvi na različne EU razpise (prvi rezultate pričakujemo v marcu 2017).

Revija Lutka

Konec leta je izšla druga številka Lutke kot skupna številka Maske / Lutke (tudi rezultat skupnega izvajanja Seminarja sodobnih scenskih umetnosti z naslovom Animirane forme v sezoni 14/15). Sodelovanje zavoda Maska nam omogoča dodatno dostopnost (distribucijo) in prisotnost v eminentnih teatroloških centrih Evrope, partnersko sodelovanje (tako pri nastanku kot pri distribuciji) je namreč nujno, saj gre za ozko specializirano področje.

Mala Šola kritike

V l. 2016 se je pričela na pobudo in v okviru LGL izvajati nova oblika neformalnega izobraževanja na področju gledališke kritike in refleksije – Mala šola kritike. V projektu sodelujemo s Filozofsko fakulteto in AGRFT, z omogočanjem ogleda predstav pa sodelujejo še različna ljubljanska gledališča (MGL, SMG, SNG Drama Ljubljana). Študentke družboslovja (predvsem sociologije kulture) se z mentorico Zalo Dobovšek urijo v pisanju in strokovnem pristopu k diskurzu o gledališču. Vrhunec prvega leta je bilo spremljanje festivala Lutke (dnevni spletni bilten, dostopen tudi na SiGledal) – aktualni prispevki so dostopni na <https://malasolakritike2016.wordpress.com/>.

Razno

Gre za kompleksno kategorijo oz. bogat nabor dodatnih aktivnosti, ki jih tekom leta izvedemo. Morda ena zanimivejši je sodelovanje v projektu *Kul služba!* (Urad za mladino MOL, JZ Cene Štupar, Zavod RS za zaposlovanje), v sklopu katerega smo najprej usposabljali mentorje, v nadaljevanju pa mlade tehnike. Gre za aktivnosti s pomembnim potencialom za prihodnje, saj smo se z usposobljenima mladima tehnikoma prjavili na nove razpise podpore zaposlovanja mladih, ki bi omogočili dolgoročno zaposlitev obeh.

V drugi polovici leta smo zaradi plačilne nediscipline prekinili pogodbo z založbo Sanje, poravnali smo medsebojne obveznosti in dogovorili nova pogodbeno razmerja z založbami (poglavitni dobavitelj sedaj je Mladinska knjiga), vpeljali pa smo tudi samostojen knjigotrški računovodski program. Na razpisu Javne agencije za knjigo RS smo uspeli pridobiti podporo za delovanje knjigarne in v jeseni 2016 so se pričeli redni dogodki bralne kulture v knjigarni (branja znanih igralcev, ki se vežejo na naš program, različne delavnice ipd.).

Konec oktobra smo ponovno usposabljali mentorice iz ljubljanskih osnovnih šol, ki so kasneje pripravile z razredi skupinske maske na temo Pravljični junaki.

Investicijsko vzdrževanje in nakup opreme

S strani javnih financierjev nismo bili deležni podpore v ta namen, vseeno pa smo zagotovili iz lastnih prihodkov sredstva v višini **126.427,40 €**.

V stavbi smo izvajali predvsem najnujnejša vzdrževalna dela, na tem stroškovnem segmentu smo v letu 2016 porabili 70.107,91 €.

*Kraljestvo
domišljije*

Večji posegi:

- Servis prezračevalnih naprav 3.096,39 €;
- Servis avtomobilov, premontaža gum in registracije 7.901,26 €;
- Popravilo elektro inštalacij na velikem odru po inšpekcijskem pregledu 2.061,56 €;
- Zamenjava luči v Mestnem domu Ljubljana (pevske sobe, hodniki in stopnišča) 4.200,47 €;
- Ureditev knjigarne, trosed in dodatne luči 3.290,04 €;
- Ozvočenje Veliki oder 21.750,43 €
- Obdobni pregled protipožarne zaščite, zasilne razsvetljave, strelovoda, varnostne razsvetljave, meritve mikroklimе, osvetljenosti na delovnih mestih, pregled delovnih naprav izpit iz VPD in PV, revizija ocene tveganja in predavanje o osebni odgovornosti in zdravniški pregledi 11.749,93 €;
- Dve dodatni kameri za video nadzor Mestnega doma Ljubljana in zamenjava snemalnika za video nadzor 3.182,40 €;
- Idejni načrt prenove Šentjakobskega odra 2.135,00 €.
- Ureditev na novo pridobljenega prostora za skladiščenje na Parmovi 8.346,40 €
- Nova tuša za igralce na Odru pod zvezdami 2.394,03 €

Nakup opreme je stroškovni segment, ki je sicer najbolj zapostavljen, v letu 2016 smo poleg najnujnejšega opravili še enkratni nakup osebne varovalne opreme na podlagi inšpekcijskega ogleda in posodobili naš vozni park z novim kombi vozilom za prevoz osebja. Skupno je bilo v ta namen porabljenih 56.319,49 €.

Večji nakupi:

- Računalniška oprema
 - 2 x Multifunkcijska naprava 485,56 €
 - prenosni računalnik 1.057,01
 - Router za optiko 1.653,93 €
 - disk, switch 891,99 €
- Lučna oprema Heizer in 8 x delovni reflektor 1.537,27 €
- Ureditev preddverja velikega odra - dva vrtljiva lestence in karnise za razstave 6.334,26 €
- Ročno orodje za delavnico 448,14 €
- Lučna komandna miza Spark top 3.904,00 €
- Osebna varovalna oprema 8.679,12 €
- 2 x stol za delavnico 229,36 €
- 2 x prenosni CD predvajalnik za otroške delavnice 239,97 €
- Mikrofoni in rezervni deli za mikrofone 1.658,88 €
- Kombi za prevoz oseb 29.200,00 €

*Kraljestvo
domišljije*

VI. Kazalci

Kazalniki realizacije – leto	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Število premier:	11	10	16	16	15	12
Št. ponovitev iz prejšnjih sezon (št. naslovov):	32	35	34	35	40	33
Št. domačih koprodukcij:	2	1	2	5	1	2
Št. mednarodnih koprodukcij:	0	1	2	1	0	1
Št. vseh javnih nekom. prireditev skupaj:	908	1.066	1.174	1.140	1.033	1.139
Št. izvedb premiernih produkcij:	211	232	267	262	229	258
Št. izvedb ponovitev iz prejšnjih sezon:	515	489	454	434	495	453
Št. izvedb gostujočih predstav:	59	169	59	106	46	113
Št. ostalih javnih nekomercialnih prireditev:	123	206	320	339	263	315
Št. gostovanj po Sloveniji:	134	96	109	90	58	79
Št. gostovanj v zamejstvu:	3	1	11	7	4	5
Št. mednarodnih gostovanj (brez zamejstva):	9	42	15	24	10	16
Št. obisk. vseh nekomercialnih prireditev:	115.116	107.996	127.340	134.048	114.843	127.726
Povprečna cena vstopnice:	4,19	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
Število prodanih vstopnic:	98.541	92.235	107.167	97.922	94.434	99.480
Število vseh zaposlenih v javnem zavodu:	60	55	58	58	60	61
Število zaposlenih igralcev:	24	22	22	23	23	23
Zasedenost zaposlenih igralcev:	120	111	93,4	92	95	101
Št. honorarnih zunanjih sodelavcev:	153	114	205	134	180	128
Od tega igralcev:	7	19	30	26	14	29
Od tega igralcev, zaposlenih v drugih JZ:	2	1	2	2	2	2
Višina vseh odhodkov	3.004.952	3.149.901	3.112.245	3.173.899	3.367.304	3.447.201
Višina izdatkov za plače	1.734.874	1.616.778	1.554.566	1.614.227	1.563.355	1.729.268
Višina odhodkov za avtorske honorarje	219.600	244.808	487.520	447.128	491.751	479.335
Višina lastnih prihodkov	549.261	582.423	750.581	500.052	729.398	702.523

VII. OCENA USPEHA

Leto 2016 je leto konsolidacije in ujemanja v tirnice nove zavodske strategije. Ta je sicer prinesla malenkostne spremembe, ki pa očitno prinašajo takojšnje pozitivne posledice na praktično vseh kazalcih izvajanja javne službe. Ponosni smo lahko na uspehe na umetniškem področju a tudi na poslovni rezultat – Lutkovno gledališče Ljubljana pridobi dobrih 20 % lastnih prihodkov! Ob tem pa ne spimo na lovorikah temveč delamo na področjih neizkoriščenih potencialov, ki se jih zavedamo.

Datum: 16. 2. 2017

Podpis odgovorne osebe in žig:
Uroš Korenčan,

direktor

*Kraljestvo
domišljije*

Pojasnila k računovodskim izkazom za leto 2016

Lutkovno gledališče Ljubljana, Krekov trg 2, 1000 Ljubljana, je javni zavod, ki ga je ustanovila Mestna občina Ljubljana. Zavod z izvajanjem dejavnosti – umetniško poustvarjanje in uprizorjanje sodi med pravne osebe javnega prava (51. člen zakona o računovodstvu). Ob upoštevanju 99. člena zakona o javnih financah je zavod posredni uporabnik državnega proračuna s pojmom določeni uporabnik enotnega kontnega načrta, dejavnost financira Ministrstvo za kulturo. Zavod opravlja od 01.01.2009 tudi dramsko dejavnost za otroke in mlade (pripojitev Gledališča za otroke in mlade Ljubljana). Dramsko dejavnost financira MOL, zato je zavod kot določeni uporabnik, ki sodi tudi med posredne uporabnike občinskega proračuna. Zavod uporablja pri evidentiranju poslovnih dogodkov enotni kontni načrt in obravnava poslovne dogodke v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi, ki veljajo za nepridobitno dejavnost. Osnovna dejavnost zavoda je nepridobitnega značaja. Pridobitev dohodka iz osnovne dejavnosti zavoda ni usmerjena v doseganje čim večjega dobička, ampak je dejavnost naravnana v opravljanje javne službe, kot jo citira 22. člen zakona o zavodih. Stranska dejavnost v zavodu je tržna dejavnost, ki ima pridobitni značaj (pridobitev dohodka na trgu v obliki sponzorstva, donatorstva, prodaja knjig, oddaja prostorov v najem, ki omogoča kvalitetno, trajno in nemoteno opravljanje javne službe v javnem interesu).

Pri sestavljanju računovodskega poročila so bili zajeti predpisi:

- zakon o javnih financah
- navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročilo o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna
- zakon o računovodstvu (UL RS 23/99 in 30/02)
- pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnine in druge osebe javnega prava
- določbe slovenskih računovodskih standardov
- pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava
- pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (UL RS 112/09 in 58/10)
- pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev
- pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu zakona o računovodstvu
- UL RS 14/09 – navodilo o predložitvi letnih poročil pravnih oseb javnega prava AJPES-u

Rok za predložitev letnega poročila pristojni enoti AJPES za leto 2016 je 28. februarja 2017, ta rok določa 51. člen zakona o računovodstvu.

V drugem odstavku 51. člena zakona o računovodstvu je še določeno, da mora pravna oseba javnega prava do zadnjega dne v februarju predložiti letno poročilo ministrstvu, v katerega sodi dejavnost.

Glede 99. člena zakona o javnih financah mora pravna oseba javnega prava, ki je določen uporabnik in sodi med posredne uporabnike občinskega proračuna, posredovati letno poročilo za preteklo leto skupaj z obrazložitvami županu prav tako najpozneje 29. februarja leta, ki sledi letu, za katero se sestavlja letno poročilo.

Po 26. členu pravilnika o računovodskih izkazih za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (UL RS, št. 106/01), sledijo pojasnila in razkritja k računovodskim informacijam.

Računovodske informacije

O PODATKIH IZKAZANIH V BILANCI STANJA, IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV
IN PRILOGAH K IZKAZOMA

*Kraljestvo
domišljije*

I. Analiza prihodkov

POSLOVNI PRIHODKI v letu 2016 so 3.427.933 in so za 4,7 % večji kot v letu 2015, ti so 3.273.386. Vsi opisi vrednosti prikazani s števkami se v celotnih pojasnilih nanašajo na oznako plačilne vrednosti v Sloveniji, to je evre.

Prihodki iz poslovanja 3.427.933 predstavljajo 99 % delež v skupnih celotnih prihodkih, ti pa so 3.447.760. Ostali prihodki so 19.827, njihov delež v skupnih celotnih prihodkih predstavlja 1 %. Te prihodke sestavljajo, drugi prihodki v višini 6.054, ki jih sestavljajo parske izravnave, vračilo preveč obračunane bruto plače v zvezi z inšpekcijskimi ugotovitvami, dve nagradi iz gostovanja, vračilo preseženega limita telefonskih stroškov zaposlenih ter prejeta odškodnina od zavarovalnice Tilia za okvaro na dvigalu. Kot zadnji prihodki so prevrednotovalni poslovni prihodki v višini 13.773. Ti prihodki so nastali na podlagi obračunanega DDV za leto 2015 v zvezi z izračunom končnega odbitnega deleža za leto 2015 v znesku 3.494 in za leto 2016 v višini 10.246, v katerem smo celo leto obračunavali končni odbitni delež DDV za leto 2015 v višini 16 %. Izračun končnega odbitnega deleža DDV 2016 nam je prinesel povečanje tega procenta, ta je bil 25 %, zato smo ga knjižili kot terjatev do FURS-a za vračilo DDV in se posreduje na davčno upravo v januarju naslednje leto skupaj z januarskim obračunanim DDV.

Prihodki od poslovanja doseženi z izvajanjem javne službe (javna služba financirana iz javnih financ in javna služba lastne dejavnosti) so v višini 3.356.795, kar predstavlja 97,9 % prihodkov poslovanja (večji kot v lanskem letu) in prihodki doseženi s prodajo blaga in storitve na trgu v višini 71.138, njihov delež v poslovnih prihodkih je 2,1 % (v primerjavi s preteklim letom so manjši). Ostali prihodki so iz vira javnih financ v višini 19.827 in so nastali iz opravljanja javne službe. V tem letu ni bilo knjiženih finančnih prihodkov, ki se prikazujejo v obračunanih obrestih na pozitivno stanje denarja pri Upravi za javna plačila.

A) PRIHODKI iz poslovanja predstavljajo prihodki javne službe, ti so:

1. javne finance pridobljene od Ministrstva za kulturo so v znesku 1.651.166, od Ministrstva za zunanje zadeve so v znesku 1.800 in od mestne občine Ljubljana višini 1.068.804.
2. drugi prihodki pridobljeni z izvajanjem javne službe so 631.387.

B) PRIHODKI iz naslova lastne dejavnosti - tržna dejavnost vključuje dodatne storitve, ki ne sodijo v javno službo in jo v celoti plačujejo naročniki sami. Te prihodke predstavljajo najemnine, sponzorstva, strokovna srečanja, organizacija prireditev, prodajna dejavnost knjigarne in izdelava maskot. Skupni znesek teh prihodkov je v višini 71.138. V primerjavi s preteklim letom, ko so bili v višini 93.367 so se malenkost zmanjšali. Pri evidentiranju v knjigovodstvu jih vodimo ločeno po kontih realizacije, ki so razporejeni na različna stroškovna mesta.

Analiza odhodkov

I.

CELOTNI ODHODKI v letu 2016 so 3.447.202 in so 4,3 % večji od leta 2015, ti so v višini 3.305.684.

ODHODKI IZ POSLOVANJA, ki so nastali pri izvajanju javne službe so 3.376.064, ti so v primerjavi s preteklim letom za 5 % večji.

STROŠKI DELA

Stroški dela so v letu 2016 v višini 1.671.912 in so za 10% večji od preteklega leta, ti so 1.524.185. Znesek 912.398 predstavlja strošek osnovnih plač z zakonskimi dodatki k osnovni plači za zaposlene financirane od Ministrstva za kulturo. Povprečno število zaposlenih v letu 2016 je bilo v zavodu LGL 60 oseb. Za 43 zaposlenih je strošek plač v višini 1.203.012 in jih plačuje Ministrstvo za kulturo. Stroški plač niso v celoti pokriti. Nepokriti del plač je delež dodatkov k osnovni plači po Kolektivni pogodbi za kulturne dejavnost. Izračun dodatkov k osnovni plači opravi Ministrstvo za kulturo v povprečju na preteklo leto.

*Kraljestvo
domišljije*

Za ostale zaposlene v javnem zavodu LGL, teh je 18, stroške plač financira Mestna občina Ljubljana v višini 468.900. Osnovne plače z dodatki k osnovni plači po Kolektivni pogodbi za kulturne dejavnosti so 356.301.

Naslednji del stroškov dela v višini 48.803 izhaja iz naslova povečanega obsega dela pri opravljanju rednih delovnih nalog, ki na posameznika ne presega 20 % bruto letne osnove. Strošek nadur je v višini 16.905. Vir pokritja obeh stroškov so lastni prihodki iz izvajanja javne službe, naslednji vir je prihranek pri plačah iz naslova odsotnosti z dela zaposlenih zaradi daljše bolniške ali nege otroka ter iz prihrankov, ki nastanejo pri obračunu prispevkov delodajalca na bruto plače ob upoštevanju zakonske olajšave za tiste zaposlene, ki imajo starost več kot 60 let ali pa imajo že izpolnjene pogoje za upokožitev, pa še vedno delajo.

Stroški plač iz naslova tržne dejavnosti so v višini 57.357. Ti stroški se v celoti krijejo iz prihodkov tržne dejavnosti in so v dovoljenem obsegu kot ga predpisuje Odredba o izplačilu delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu.

AMORTIZACIJA

V letu 2016 je bila za opredmetena in neopredmetena dolgoročna osnovna sredstva obračunana amortizacija 362.095. Vrednost zemljišča se zaradi amortizacije ni spremenila. Amortizacija je poknjžena na kontu opreme v višini 92.200, pri zgradbah 269.895. Amortizacijski strošek se je v znesku 220.849 pokrivil v breme sredstev v upravljanju na skupino kontov 98, kjer so zgradbe za 269.895 in kjer je oprema za 50.954. Drugi del amortizacijskega stroška se je kril iz dohodka tekočega leta v višini 41.246, saj je opredeljen po amortizacijskem načrtu za osnovna sredstva, ki so bila nabavljena iz lastnih sredstev v letu 2015 in v letu 2016. Zaradi neuporabnosti in dotrajnosti osnovnih sredstev in drobnega inventarja je bilo izločenih oziroma odpisanih za 2.704 poslovnih sredstev. Zaradi odpisa se je nabavna vrednost opreme in drobnega inventarja na dan 31.12.2016 zmanjšala. Mankov in viškov pri rednem letnem popisu na dan 31.12.2016 ni bilo ugotovljenih in ne prikazanih.

ODHODKI IZ TRŽNE dejavnosti so v višini 71.138.

Odhodki se navezujejo na stroške storitev pri programskih stroških v višini 13.781 ter stroške plač s prispevki v višini 57.357. Vsi stroški se v letu 2016 v celoti pokrivajo s prihodki iz tržne dejavnosti istega leta. Stroški tržne dejavnosti so vodeni ločeno po kontih s svojimi stroškovnimi mesti.

FINANČNI ODHODKI se v letu 2016 niso izkazovali.

DRUGI STROŠKI so v višini 1.571 in predstavljajo stroške pri opravljanju osnovne dejavnosti kot so: RTV naročnina, kabelska napeljava, siol napeljava, takse, vinjete za dve službeni vozili in članarine v državi in tujini ter tečajne razlike in parske izravnave.

II.

V letu 2016 ni bilo oblikovanih dolgoročnih rezervacij.

Prevrednotovalnih poslovnih odhodkov v letu 2016 ni bilo.

III.

Zaradi presežka prihodkov nad odhodki v višini 558 se v bilanci stanja ter izkazu prihodkov in odhodkov za leto 2016 ne izkazuje presežkov odhodkov nad prihodki.

IV.

Zalog gotovih izdelkov ter zalog nedokončane proizvodnje v letu 2016 ni.

V.

Neplačani prihodki v višini 35.860 predstavljajo terjatve do kupcev, ki so izkazane kot prihodek tekočega leta in so v primerjavi s preteklim letom večji za 16 %.

V celotnem prihodku predstavljajo 1% delež. Izkušnje preteklih let nam dovoljujejo upanje, da bodo vse terjatve poplačane v prvem četrtletju 2016. Postopke izterjave opravljamo redno s pismenimi opomini in telefonskimi pozivi k poplačilu. Po pretekli praksi se vse terjatve poplačajo v letu, ki sledi obravnavanem letu.

*Kraljestvo
domišljije*

Večji del terjatev v višini 194.034 predstavljajo 6 % delež v celotnem prihodku, to so kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta, ki so:

- do Ministrstva za kulturo za obračunane plače za december 2016 so v višini 96.522 in se zaprejo pri izplačilu plač za december 2016 v mesecu januarju 2017.
- do lokalne samouprave MOL za obračunane plače 18 zaposlenih za december 2016 so 41.433. Te se zaprejo pri nakazilu v januarju 2017.
- terjatve do kupcev (kot so vrtci, osnovne šole, ostali zavodi, itd...) so v višini 55.201, tudi te terjatve se bodo poplačale v prvem četrtletju 2016.
- terjatve v skupini 17 so v višini 23.743. Sestavljene so iz terjatve do državne institucije ZPIZ za refundacijo invalidnine in do ZZS za bolniški dopust nad 30 dni ter nege otroka v skupni višini 11.126. Na podlagi zahtevka, ki se ga pošlje v letu 2017 se poplačajo v celoti. Njihov rok zastaranja je 5 let od nastanka dogodka. Tretji del terjatev v skupini 17 je terjatev za vstopni DDV v znesku 11.755. Pri januarjem obračunu DDV za leto 2017 se opravi poračun končnega odbitnega deleža DDV za leto 2016 v znesku 10.246 skupaj z januarjem obračunom DDV za leto 2017. Pri rednem mesečnem obračunu v letu 2016 se je uporabljal začasni odbitni delež DDV v prejetih računih (ki je končni odbitni delež DDV za leto 2015 s 19 %). Ko smo izračunali končni odbitni delež DDV za leto 2016, smo ugotovili, da je ta v višini 25 %. Razlika med začasnim in končnim odbitnim deležem DDV upoštevanega pri vhodnem davku v letu 2016 je s 6 % pokazala, da smo premalo upoštevali pri mesečnih obračunih v letu 2016, zato smo vzpostavili terjatve do FURS.
- Terjatev 861 so nastale pri pomožni blagajni zaradi prodaje artiklov v knjigarni, ki so bili plačani s plačilnimi karticami, zato ta terjatev prikazuje terjatev do NLB .
- terjatve, ki spadajo v aktivne časovne razmejitev so 4.069, nastale so zaradi nakazil na nepravne lastnike poslovnih računov in se zaprejo v januarju 2017.

VI.

Obveznosti do zaposlenih se sestoji iz obveznosti za plačo december 2016 v višini 126.195.

Šestavni elementi te obveznosti do delavcev je naslednja:

Čista plača za december 2016, prispevki iz plače in na plače, dohodnina iz plače, prevoz na delo in z dela, prehrana na delu in pokojninska premija – Modre zavarovalnice je v višini 126.195. Te obveznosti se zaprejo ob izplačilu decembrske plače za leto 2016 dne 5.1.2017.

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev so 142.685. Nastale so pri nabavi blaga in storitev v decembru 2016. Po valutnem roku bodo poplačane v prvem in drugem mesecu leta 2017.

Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja so v višini 31.756. V znesku 19.335 predstavljajo prispevke na obračunane plače za december 2016, znesek 4.547 predstavlja ostale prispevke in davke pri obračunanih podjemnih in avtorskih pogodbah ter pokojninsko premijo Modre zavarovalnice – Kapitalske družbe. Drugi del kratkoročnih obveznosti iz poslovanja je 1.312 in predstavlja obveznost plačila DDV za leto 2016, ki se bo obračunal v januarju 2017. Ta obveznost je nastala pri rednem knjiženju prejetih računov v mesecu januarju 2017, ki predstavljajo stroške za december 2016. Naslednja kratkoročna obveznost je 6.562 za neto izplačilo po podjemnih pogodba, ki je nastala pri obračunu stroškov za december 2016, vendar bo plačilo izvedeno v januarju 2017. Zadnji del kratkoročnih obveznosti iz poslovanja je 2.338, ki predstavljajo obveznost do uporabnikov enotnega kontnega načrta. Poravnava obveznosti bo v januarju 2017.

Pasivne časovne razmejitev so iz naslova kratkoročnih odloženih prihodkov, za katere v letu 2016 ni bilo spremljajočih stroškov. V skupnem znesku so 57.857. V znesku 3.338 predstavljajo neplačani obroki za nabavo telefonskih aparatov, ki se odplačujejo v 24 mesečnih obrokih preko računa Telekom. Ostali del pasivnih časovnih razmejitev v višini 54.307 pa predstavljajo odloženih prihodki, zaradi prejetih finančnih sredstev, ki so jih fizične osebe nakazale na poslovni račun LGL za nakup vstopnic v višini 14.972 ter prodaja vstopnic v pomožnih blagajni, ki je na prodajnem mestu v knjigarni v LGL v višini 39.334. Ti prihodki se bodo zapisali v prvem četrtletju 2017.

*Kraljestvo
domišljije*

VII.

Vrednost nove nabave v osnovna sredstva v letu 2016 je bila v znesku 48.899.

Vir finančnih sredstev za nove nabave je lastni prihodek iz naslova nejavnih prihodkov za izvajanje javne službe. Del nabave se krije iz prejetih dolgoročnih odloženih prihodkov (Mobitel – najemnina antene) 2.010 ter iz doseženega presežka prihodkov nad odhodki iz leta 2015, ki je bil v višini 701.

VIII.

Naložbe prostih denarnih sredstev v letu 2016 ni bilo.

IX.

Spremembe stalnih sredstev so podane v pojasnilu k bilanci stanja na dan 31.12.2016.

X.

Postavk na kontih izvenbilančne evidence ni.

XI.

Podatkov o pomembnejših opredmetenih osnovnih sredstvih in neopredmetenih dolgoročnih sredstvih, ki so bila že v celoti odpisana, pa se še vedno uporabljajo za opravljanje dejavnosti ni. Z rednim letnim popisom so bila sredstev in premoženje s strani popisne komisije pregledana. Komisija za popis je napisala popisno poročilo za leto 2016 na dan popisa 31.12.2016.

XII.

Pojasnila k BILANCI STANJA

Bilanca stanja za predhodno leto 2015 je bila oddana v zakonitem roku in od oddaje obrazca ni bilo nikakršnih sprememb.

Bilanca stanja 31.12.2016:

Stanje sredstev je razčlenjeno po skupinah kontov (dvoštevlično).

SPREMEMBE STANJ PO SKUPINAH KONTOV SO SLEDEČE:

A) SREDSTVA:

A1) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU:

DOLGOROČNA neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva (vrednosti v €)

Konto	naziv osnovnega sredstva	nabavna vrednost	odpisana vrednost
0200	Zemljišče	56.729	
0210	Zgradbe	9.020.355	
	1.950.034	040+041	Oprema in drobni inventar
	1.783.416	1.397.022	

SKUPAJ		10.860.500	3.347.056

Komisija za inventurni popis je popisala sredstva in vire sredstev po stanju na dan 31.12.2016. Stanja sredstev in viri sredstev so usklajeni s knjižnim stanjem in je vrednostno prikazano po posameznih kontih glavne knjige. Sedanja vrednost dolgoročnih neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstvih je 7.513.444.

V letu 2016 so se spremenile nabavne vrednosti zaradi nove nabave pri opremi za 48.899.

Nabavna vrednost opreme se je zmanjšala za 473,08 zaradi usklajevanja analitike z glavno knjigo. Vzrok za to zmanjšanje je bil uporaba izračunanega končnega odbitnega deleža DDV iz leta 2015, ta je bil 19 %

*Kraljestvo
domišljije*

in se je uporabljal pri mesečnem obračunu DDV v letu 2016 kot začasni. Konec leta 2016 se je na podlagi mesečnih obračunov celega leta 2016 izračunal končni odbitni delež DDV, ki je bil 25 %. Razlika med končnim in začasnim odbitnim deležem DDV v letu 2016 je bila 6 %, to je v znesku 473,08, kar pomeni zmanjšanje nabavne vrednosti novih nabav v letu 2016.

Za opredmetena in neopredmetena dolgoročna sredstva v letu 2016 je bila obračunana amortizacija 362.095. Vrednost zemljišča se zaradi amortizacije ni spremenila, ker se zemljišča ne amortizirajo. Amortizacija je poknjžena na opremi in drobnem inventarju 92.200 in pri zgradbah 269.895. Amortizacijski strošek se je kril v breme sredstev v upravljanju na konto skupine 98 na zgradbe 269.895 in na opremo 50.954. Ostali amortizacijski strošek v znesku 41.246 pa se je pokrili iz dohodka tekočega leta v višini 41.246.

Na podlagi sklepa popisne komisije je bil knjižen odpis opreme in drobnega inventarja v višini 2.706. Odpis je zmanjšal nabavne vrednosti opreme in drobnega materiala na dan 31.12.2016.

A2) KRATKOROČNA SREDSTVA IN KRATKOROČNE ČASOVNE RAZMEJITVE:

V blagajni so denarna sredstva v skladu z določenim maksimumom.

Denarna sredstva na računu so v okviru likvidnosti.

Zavod nima prosta likvidna sredstva vezana pri NLB banki d.d. Ljubljana.

A3) ZALOGE

Zavod nima zalog materiala, blaga, izdelkov, polizdelkov ali surovin. Kolikor se oblikujejo ob nabavi se tudi v tekočem letu porabijo.

B) LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI

Dolgoročni razmejeni prihodki:

konto 920 – dolgoročni razmejeni prihodki 10-letna najemnina (leta 2000 je bila sklenjena najemnina za postavitev antene na podstrehi) z družbo Mobitel d.d. Ljubljana. Stanje teh sredstev na dan 31.12.2016 je 3.082.

Stanje konta 980 so sredstva prejeta v upravljanje od ustanovitelja MOL in so 7.440.830.

Uskladitev stanja na sredstvih v upravljanju je bilo opravljeno pri ustanovitelju Mestna občina Ljubljana.

Stanje konta 985 presežek prihodkov nad odhodki je 558.

POSLOVNI IZID

Presežek prihodkov nad odhodki v letu 2016 za javno službo je v višini 558. Doseženi poslovni izid je zadovoljiv in je manjši za 20 % od preteklega leta, ki je bil 701.

POJASNILA k postavkam IZKAZA prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka:

Pri knjiženju uporabljamo evidenčne konte, ki imajo štiri številčno členitev. Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka nam prikazuje spremljanje gibanja javno finančnih prihodkov in odhodkov. Primerjava obeh izkazov izkazuje razliko med denarnimi tokovi prilivov in obračunskimi tokovi odlivov. Za leto 2016 je bil ugotovljen presežek odhodkov nad prihodki v višini 78.582. Ta rezultat je posledica porabe finančnih sredstev v investicije, ki so 76.732 in ostala razlika je zaradi plačil avtorskih honorarjev, ki so kot stroški nastali v decembru 2015. Za investicijske odhodke v letu 2016 nismo prejeli od ustanovitelja MOL nikakršnih finančnih sredstev. Investicijske odhodke smo pokrili iz evropskih in lastnih sredstev.

POJASNILA k IZKAZU računa financiranja določenih uporabnikov:

*Kraljestvo
domišljije*

Iz izpolnjenih obeh prilog k obrazcem prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov dobimo rezultat, ki izkazuje stanje na računih določenega uporabnika za leto 2016 zmanjšanje sredstev na računih v višini 78.582, v preteklem letu je bilo zmanjšanje sredstev na računih v višini 107.589.

POJASNILA k IZKAZU prihodki in odhodki določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti:

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov je narejen v skladu z računovodskim standardi in zajema celotno poslovanje določenega uporabnika. V tem izkazu podatke o dejavnosti razčlenimo po vrstah dejavnosti in sicer dejavnost, ki jo opravljamo kot javno službo in tržno dejavnost. V poslovnih knjigah imamo prikazane dejavnosti ločeno po vrstah. Pri razporejanju odhodkov na odhodke za izvajanje javne službe in odhodke tržne dejavnosti imamo določena stroškovna mesta, ki izkazujejo kateri odhodki so iz javne službe ali iz tržne dejavnosti in so v obrazcu v AOP 660. Finančni in drugi poslovni prihodki ter odhodki so v celoti izkazani iz opravljanja dejavnosti javne službe.

Ugotovljeni poslovni izid za leto 2016 v višini 558 se v celoti nameni za izboljšave pri opravljanju dejavnosti v gledališču za potrebe investicijskega vzdrževanja. Predhodno je potrebno pridobiti potrditev Sveta LGL in soglasje ustanovitelja (Mestne občine Ljubljana) javnega zavoda LGL.

Ljubljana, dne 21.02.2017

Pripravila vodja FRS:
Pevc Mara

*Kraljestvo
domišljije*